

Sygnatura akt VIII Ga 169/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 czerwca 2014 roku

Sąd Okręgowy w Szczecinie VIII Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Krzysztof Górski

Sędziowie: SO Piotr Sałamaj (spr.)

SO Agnieszka Woźniak

Protokolant: st. sekr. sądowy Joanna Witkowska

po rozpoznaniu w dniu 27 czerwca 2014 roku w Szczecinie

na rozprawie

sprawy z powództwa P. Ł. (1) i B. B. (1)

przeciwko A. B. i B. B. (2)

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanych od wyroku Sądu Rejonowego Szczecin - Centrum w Szczecinie z dnia 26 września 2013 roku, sygnatura akt X GC 258/13

I. oddała apelację;

II. zasądza od pozwanych solidarnie na rzecz powodów kwotę 1.200 zł (jednego tysiąca dwustu złotych) tytułem kosztów procesu w postępowaniu apelacyjnym.

SSO Agnieszka Woźniak SSO Krzysztof Górski SSO Piotr Sałamaj

Sygn. akt VIII Ga 169/14

UZASADNIENIE

Powodowie B. B. (1) i P. Ł. (1) wnieśli o zasądzenie od pozwanych A. B. [powinno być W.-B.] i B. B. (2) kwoty 33.631,11 zł z ustawowymi odsetkami od kwot: 31.925,19 zł od 15.12.2011 r. i 1.705,92 zł od 16.12.2011 r. wraz z kosztami postępowania sądowego. Uzasadniając żądanie zgłoszone w pozwie wskazali, iż w ramach prowadzonej działalności zakupili od pozwanych zorganizowaną część przedsiębiorstwa w rozumieniu art. 55¹ k.c., na która składały się prawa wynikające z umowy najmu lokalu użytkowego oraz składniki materialne opisane w § 3 umowy sprzedaży. Ustalona przez strony w drodze ustnych uzgodnień cena stanowiła kwotę 60.000 zł. Na jej poczet – jeszcze przed zawarciem umowy sprzedaży w formie aktu notarialnego – powodowie uiścili za pokwitowaniem w dwóch transzach kwotę 30.000 zł tytułem zadatku. Umowa sprzedaży w formie notarialnej części zorganizowanej przedsiębiorstwa została przez strony podpisana w dniu 1.06.2011 r. W jej treści, na prośbę pozwanych, nie zostało wskazane, iż na poczet ceny powodowie uiścili już kwotę 30.000 zł. W § 6 umowy wskazano zatem, że cena sprzedaży stanowi kwotę 60.000 zł i zostanie ona uregulowana do 31.07.2011 r. Powodowie poddali się egzekucji odnośnie tego

zobowiązania. Po uwzględnieniu wpłaconego stronie pozwanej zadatku, pozostałą część ceny zakupu w kwocie 30.000 zł powodowie uiszcili w częściach do 8.09.2011 r. Zdaniem powodów cała kwota 60.000 zł została uregulowana. Pozwani złożyli wniosek o nadanie klauzuli wykonalności aktowi notarialnemu i wszczęli przeciwko powodom postępowanie egzekucyjne twierdząc, iż cała kwota wynikają z zawartej umowy sprzedaży w formie aktu notarialnego nie została uregulowana. W toku prowadzonej egzekucji komornik sądowy pobrał z rachunku bankowego powoda P. Ł. (1) kwotę 31.825,19 zł i kwotę 100 zł, a w dniu następnym kwotę 1.705,92 zł. Powodowie wezwali pozwanych do zwrotu nienależnie wyegzekwowanych kwot oraz do zapłaty odszkodowania. W odpowiedzi pozwani wskazywali, iż kwota 30.000 zł uiszczona przed dniem zawarcia umowy sprzedaży nie stanowiła zadatku na poczet ceny zakupu oraz, że przekazali znaczne więcej ruchomości niż to wynika z treści aktu notarialnego. Jako podstawę prawną wskazano w pozwie art. 405 k.c. i 415 k.c.

W odpowiedź na pozew pozwani wnieśli o oddalenie powództwa w całości i obciążenie powodów kosztami postępowania w całości. Pozwani wskazali, iż kwota 30.000 zł uiszczona przed zawarciem umowy sprzedaży z dnia 1.06.2011 r. dotyczyła częściowej zapłaty za ruchomości, które nie zostały wskazane w treści aktu notarialnego, a zostały przekazane powodom. Wartość tych ruchomości zgodnie z wydrukiem komputerowym ewidencji środków trwałych łącznie stanowi kwotę ponad 78.000 zł. Nadto pozwani wykazali, iż treść pokwitowań z sierpnia wprost odwołuje się do aktu notarialnego, zaś pokwitowania z maja takiego zapisu nie mają. Strona pozwana zarzuciła, iż strony jako profesjonalne podmioty prowadzące działalność gospodarczą i korzystające z obsługi prawnej świadomie wskazały w akcie notarialnym cenę zakupu w kwocie 60.000 zł płatną do 31.07.2011 r. Powodowie zaś na jej poczet uiszcili jedynie 30.000 zł, a zatem przeprowadzone postępowanie egzekucyjne było w pełni uzasadnione.

Wyrokiem z dnia 26 września 2013 r. (sygn. akt X GC 258/13) Sąd Rejonowy Szczecin - Centrum w Szczecinie zasądził solidarnie od pozwanych B. B. (2) i A. B. na rzecz solidarnych powodów B. B. (1) i P. Ł. (1) kwotę 33.631,11 zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od kwot: 31.925,19 zł od dnia 15 grudnia 2011 r. do dnia zapłaty, 1.705,92 zł od dnia 16 grudnia 2011 r. do dnia oraz zasądził solidarnie od pozwanych na rzecz solidarnych powodów kwotę 4.099 zł tytułem kosztów procesu.

Powyższe rozstrzygnięcie zostało oparto na następujących ustaleniach i wnioskach.

Powodowie B. B. (1) i P. Ł. (1), w ramach prowadzonej działalności gospodarczej w formie spółki cywilnej, dokonali zakupu od pozwanych A. B. i B. B. (2) zorganizowanej części przedsiębiorstwa (...) - B., (...) spółka cywilna w S..

We wstępnych, ustnych ustaleniach strony uzgodniły cenę zakupu na kwotę 60.000 zł. Na jej poczet powodowie uiszcili zadatek w wysokości 30.000 zł płatny gotówką w dwóch transzach w dniu 17 i 27 maja 2011 r. Powyższe znalazło potwierdzenie w wystawionych przez pozwanego B. B. (2) pokwitowaniach. W ich treści znalazł się zapis, iż uiszczone kwoty każdorazowo po 15.000 zł stanowią: „zapłatę za kupno części przedsiębiorstwa” w pokwitowaniu z dnia 27 maja 2011 r. oraz „pobrane tytułem zadatku na sprzedaż części przedsiębiorstwa (...) - B., B. B. (2)” – pokwitowanie z 17 maja 2011 r. W negocjacjach oprócz stron uczestniczył także Z. B., który osobiście w imieniu powoda dokonał wpłat ustalonego przez strony zadatku.

W dniu 1.06.2011 r. strony zawarły w formie aktu notarialnego umowę sprzedaży zorganizowanej części przedsiębiorstwa w rozumieniu art. 55¹ k.c. obejmującej zorganizowany zespół składników niematerialnych i materialnych przeznaczonych do prowadzenia działalności gospodarczej, polegającej w szczególności na działalności gastronomicznej i rozrywkowej, na którą składało się m.in. prawo najmu lokalu użytkowego znajdującego się w 'S. przy ulicy (...) w budynku UM w S. oraz wymienione w szczególności ruchomości w § 3 tej umowy za cenę 60.000 zł. Powodowie zobowiązali się do uiszczenia ceny zakupu najpóźniej do 31.07.2011 r. i odnośnie tego zobowiązania poddali się dobrowolnie solidarnie egzekucji wprost z tego aktu zgodnie z art. 777 § 1 pkt 4 k.p.c. (§ 6 umowy). Przedmiot umowy miał zostać wydany do dnia 30.06.2011 r. Przed podpisaniem umowa została stronom przeczytana. Zapis § 6 umowy nie wzbudził wątpliwości powodów, bowiem posiadali pokwitowania potwierdzające dokonanie częściowej zapłaty za zakupioną część zorganizowaną przedsiębiorstwa.

Na poczet pozostałej do zapłaty kwoty zakupu zorganizowanej części przedsiębiorstwa powodowie wpłacili: 16.08.2011 r. kwotę 5.000 zł, 19.08.2011 r. kwotę 5.000 zł, 30.08.2011 r. kwotę 10.000 zł i 8.09.2011 r. kwotę 10.000 zł, co łącznie stanowiło kwotę 30.000 zł. W treści wystawianych przez pozwanego B. B. (2) pokwitowań wskazywano, iż poszczególne kwoty uiszczane były „tytułem częściowej zapłaty wynikającej z aktu notarialnego sprzedaży części przedsiębiorstwa”.

Lokal został powodom wydany wraz z ruchomościami. W § 3 umowy zostały wymienione jedynie przykładowe rzeczy pozostawione przez pozwanych w restauracji. Pozostały także przedmioty zaznaczone kolorem pomarańczowym na wykazie ewidencji środków trwałych oraz inne, niewymienione przez strony, potrzebne do prowadzenia restauracji np. stół, suszarka duża. Jeszcze przed wydaniem lokalu część rzeczy została przez pozwanego wywieziona na złom lub wysypisko śmieci.

Pismem z dnia 5.10.2011 r. pozwani złożyli wniosek o nadanie klauzuli wykonalności aktowi notarialnemu wskazując, iż została uiszczona jedynie połowa ceny zakupu wskazana w umowie sprzedaży z 1.06.2011 r., a powodowie dobrowolnie poddali się egzekucji w oparciu o art. 777 § 1 pkt 4 k.p.c. Sąd Rejonowy Szczecin – Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie w sprawie o sygn. akt IX CO 8940/11 postanowieniem z dnia 25 października 2011 r. nadał klauzulę wykonalności aktowi notarialnemu z dnia 1 czerwca 2011 r. Na tej podstawie pozwani złożyli wniosek o przeprowadzenie postępowania egzekucyjnego przeciwko powodom do Komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym Szczecin - Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie. W dniu 22.11.2011 r. powodowie poinformowali komornika o uregulowaniu całej kwoty stanowiącej cenę zakupu bezpośrednio pozwanym. Strona pozwana nie potwierdziła tej informacji. Na podstawie przedłożonych przez powoda B. B. (1) dowodów poszczególnych wpłat, których łączna suma stanowiła kwotę 60.000 zł, komornik sądowy wstrzymał dalsze czynności zgodnie z art. 822 k.p.c. W dniu 14.12.2011 r. z rachunku bankowego powoda P. Ł. (1) komornik sądowy pobrał kwotę 31.825,19 zł, kwotę 100 zł, a w dniu 15.12.2011 r. kwotę 1.705,92 zł. Pozwani w dniu 15.12.2011 r. podtrzymali wniosek egzekucyjny w całości.

Postanowieniem z dnia 2 kwietnia 2012 r. Komornik sądowy ustalił koszty postępowania egzekucyjnego na kwotę 2.672,60 zł, zaś wcześniej postanowieniem z dnia 9 listopada 2011 r. przyznał pozwanym koszty zastępstwa prawnego w postępowaniu egzekucyjnym w wysokości 900 zł.

Powodowie nie zgadzali się z pobraniem od nich kwoty 33.631,11 zł i w wezwaniach do zapłaty kierowanych do pozwanych wskazywali, iż w ich ocenie cena zakupu za zorganizowaną część przedsiębiorstwa w całości została uregulowana, zatem kwota 33.631,11 zł została niesłusznie wyegzekwowana przez komornika sądowego i wezwali do zwrotu tej należności. W odpowiedzi pozwani odmówili zwrotu kwoty 33.631,11 zł podnosząc, że w ich ocenie cena zakupu nie została w całości dobrowolnie uiszczona przez powodów w zakresie kwoty 30.000 zł, co uzasadniało wszczęcie postępowania egzekucyjnego na podstawie aktu notarialnego.

Przy takich ustaleniach faktycznych Sąd Rejonowy uznał, iż powództwo zasługiwało w całości na uwzględnienie, a jako podstawę powodowie wskazywali art. 405 k.c. w zakresie kwoty 30.000 zł oraz 415 k.c. co do kwoty 3.631,11 zł.

Sąd Rejonowy zauważył, iż wbrew argumentacji przedstawionej przez pozwanych w treści przedstawionych przez powodów pokwitowań znalazły się odniesienia świadczące o zaliczeniu wpłaconych kwot na poczet zadatku. Zeznania świadka Z. B., który uczestniczył w negocjacjach stron, potwierdzają tę okoliczność. Zeznania te były spójne i logiczne oraz korespondowały z większością materiału dowodowego przedstawionego przez strony. Świadek wskazywał, iż w dniu 17 i 27 maja 2011 r. osobiście dokonywał wpłat gotówką pozwanemu B. B. (2). Nadto pokwitowania własnoręcznie sporządzane były przez pozwanego B. B. (2). Miał on zatem bezpośredni wpływ na ich treść. Zdaniem Sądu pierwszej instancji w sytuacji gdyby wpłaty dotyczyły ceny za sprzedaż ruchomości, znalazłoby to odzwierciedlenie w treści sporządzonych pokwitowań. Za przyjęciem przedstawionej przez stronę pozwaną argumentacji za słuszną nie przemawiają także zeznania powołanych świadków w osobach M. B., W. P. i R. M.. Świadkowie wskazali jedynie, iż część ruchomości pozwani pozostawili w lokalu, a niektóre zostały przez nich wywieziona na złom lub wysypisko śmieci. Nie posiadali żadnej wiedzy co do ustaleń stron w zakresie zawartej umowy sprzedaży. Ich zeznania jako zbyt ogólnikowe nie mogą stanowić podstawy dla podważenia dowodów przedstawionych przez powodów w postaci

pokwitowań z maja 2011 r. Wykaz z ewidencji środków trwałych również nie stanowi dowodu na dokonanie sprzedaży przedmiotów w nim wyszczególnionych na mocy osobnej umowy łączącej strony. Za słuszne należy uznać twierdzenia powodów, iż w rozumieniu art. 55² k.c. czynność prawna mająca za przedmiot przedsiębiorstwo obejmuje wszystko, co wchodzi w skład przedsiębiorstwa, chyba że co innego wynika z treści czynności prawnej albo z przepisów szczególnych. Z treści umowy sprzedaży nie wynika bowiem, iż strony postanowiły o wyłączeniu jakichkolwiek elementów wchodzących w skład przedsiębiorstwa pozwanych. Wskazano natomiast, że zorganizowana część tego przedsiębiorstwa obejmowała zorganizowany zespół składników niematerialnych i materialnych przeznaczonych do prowadzenia działalności gospodarczej gastronomicznej i rozrywkowej, na którą składało się m.in. prawo najmu lokalu użytkowego znajdującego się w 'S. przy ulicy (...) w S. oraz wymienione ruchomości w § 3 tej umowy. Jednocześnie użycie sformułowania „w szczególności” pozwala na przyjęcie, że składniki przedsiębiorstwa zostały wymienione przykładowo i stanowią tym samym katalog otwarty, co nadto potwierdzają zeznania świadków.

Znaczenie i skutki prawne zadatku zależą od konsensusu stron. Sąd Rejonowy przyjął, że strony ustnie w drodze przeprowadzonych negocjacji przyjęły, że uiszczenie połowy ceny zakupu nastąpi w formie zadatku. Jednocześnie brak odzwierciedlenia tych ustaleń w formie pisemnej pozwala na zastosowanie art. 394 § 2 k.c. stanowiącego, iż w razie wykonania umowy zadatek ulega zaliczeniu na poczet świadczenia strony, która go dała. Zaliczenie kwoty 30.000 zł uiszczonyj w maju 2011 r. na poczet kwoty 60.000 zł pozostaje zasadne także w oparciu o wskazany przepis. W tej sytuacji wszczęcie przez pozwanych postępowania egzekucyjnego przeciwko powodom uznać należy za bezpodstawne i nie znajdujące uzasadnienia w ustalonym stanie faktycznym.

W ocenie Sądu pierwszej instancji powodowie zawierając umowę sprzedaży w formie aktu notarialnego nie mieli zamiaru dokonania zapłaty całej ceny w niej wskazanej tj. kwoty 60.000 zł. W ich przekonaniu uregulowali połowę tej ceny jeszcze przed dniem 1 czerwca 2011 r. w formie zadatku. Za zrozumiałe należało uznać tłumaczenie powodów, iż nie przewidzieli skutków poddania się egzekucji co do całości ceny zakupu na zasadzie art. 777 § 1 pkt 4 k.p.c., z uwagi na posiadanie pisemnych oświadczeń B. B. (2) dokumentujących wcześniejsze wpłaty.

W niniejszej sprawie w świetle dostępnego materiału dowodowego możliwym było ustalenie, że pokwitowania sporządzone w maju 2011 r. stanowią potwierdzenie uiszczenia połowy ceny zakupu zorganizowanej części przedsiębiorstwa jeszcze przed zawarciem umowy sprzedaży w formie aktu notarialnego. Zamiarem zaś stron było zaliczenie ich na poczet ceny zakupu zorganizowanej części przedsiębiorstwa. Niezasadne pozostaje wyegzekwowanie uiszczonyj już przez powodów części z kwoty 60.000 zł w drodze egzekucji. Sąd Rejonowy przyjął w oparciu o zebrane w sprawie dowody, że pozwani bezpodstawnie wzbogacili się o kwotę 30.000 zł kosztem majątku powodów.

Konsekwencją powyższych ustaleń pozostało uznanie kwoty 3.631,11 zł jako szkody powstałej po stronie powodów w rozumieniu art. 415 k.c. Kwota ta stanowiła sumę kosztów postępowania egzekucyjnego. Uznanie, że pozwani niezasadnie wszczęli egzekucję przeciwko powodom i narazili ich na pobranie przez komornika sądowego naliczonych kosztów, skutkuje przyjęciem powstania szkody w majątku powodów z tego tytułu. Wysokość poniesionej szkody odpowiada sumie pobranych z rachunku bankowego powoda P. Ł. kwot, tj. 3.631,11 zł. Sąd pierwszej instancji kierując się zasadą z art. 6 k.c. przyjął za udowodnione roszczenie w tym zakresie zarówno, co do zasady jak i wysokości.

Oprócz należności głównej na pozwanych ciąży obowiązek zapłaty ustawowych odsetek. Powodowie wniesli o ich zasądzenie od dnia następnego po nienależnym pobraniu z rachunku bankowego P. Ł. (1) poszczególnych kwot przez komornika sądowego. Wymagalność roszczenia o zwrot korzyści następuje od chwili uzyskania wzbogacenia, zaś o zwrot poniesionego uszczerbku w majątku od chwili powstania szkody. Tym samym należało uznać stanowisko powodów za zasadne i orzec w tym zakresie zgodnie z żądaniem pozwu

O kosztach Sąd Rejonowy orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 oraz art. 99 k.p.c.

Pozwani wniesli apelację od powyższego wyroku zaskarżając go w całości oraz zarzucając mu obrazę przepisu art. 233 k.p.c. poprzez przekroczenie zasady swobodnej oceny dowodów polegającej na daniu wiary zeznaniom powodów

oraz świadka Z. B. w sytuacji, kiedy zeznania te są sprzeczne z zeznaniami pozwanego, a także treścią umowy z dnia 1.06.2011 r. oraz zasadami doświadczenia życiowego i logicznego myślenia.

Wskazując na powyższe skarżący wnieśli o zmianę wyroku poprzez oddalenie powództwa i obciążenie powodów kosztami procesu, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

W uzasadnieniu wskazali, że sprzęt który został przekazany powodom był pełnowartościowy. Niewątpliwie sprzęt ten nie został przekazany nieodpłatnie, bo gdyby tak było to stosowany zapis znalazłby się w postanowieniach umowy. Jak wynika z zeznań B. B. (2) ograniczenie listy przekazywanego sprzętu przez pozwanych powodom wynikało z prośby Z. B., który tłumaczył, że taka potrzeba zachodzi z uwagi na to, że powodowie mogą mieć problemy z wykazaniem pochodzenia środków finansowych przy wyższej cenie aniżeli została wskazana w akcie notarialnym, a także minimalizowania kosztów aktu notarialnego. Poza tym gdyby przyjąć, że pokwitowania zapłaty kwoty 30.000 zł sprzed 1.06.2011 r. są częścią składową ceny zakupu części przedsiębiorstwa to w akcie notarialnym nie byłoby wpisanej ceny 60.000 zł, a jedynie 30.000 zł. Uczestniczący bowiem przy wszystkich spotkaniach Z. B. miał już doświadczenie w zawieraniu podobnych umów i niewątpliwie w takiej sytuacji zadbałby o sporządzenie i zamieszczenie stosownych zapisów w umowie. Skarżący podkreślili, że przedmiotowa transakcja była zawierana przez osoby od lat prowadzące działalność gospodarczą, co powoduje, że twierdzenia o braku doświadczenia w zawieraniu tego typu umów jest niewiarygodne. Niewiarygodne są twierdzenia powodów, że ujawnienie w umowie, że pozwani otrzymali już kwotę 30.000 zł wywołałby obowiązek podatkowy, w sytuacji gdy mimo ujęcia kwoty 60.000 zł w rozliczeniach podatkowych nadal wykazywali stratę.

W odpowiedzi na apelację powodowie wnieśli o jej oddalenie oraz zasądzenie od pozwanych kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługiwała na uwzględnienie.

Sąd Okręgowy jako sąd meriti w granicach wniesionej apelacji, co wynika z dyspozycji art. 378 § 1 k.p.c., rozważył na nowo zebrany w sprawie materiał dowodowy, w tym dokonuje jego samodzielnej oceny prawnej. Powyższa analiza pozwala stwierdzić, że stanowisko Sądu drugiej instancji, zarówno w zakresie ustaleń faktycznych oraz ich oceny prawnej w całości pokrywa się z argumentacją zawartą w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, tym samym niecelowym jest jej powtarzanie. Wywody zaprezentowane w apelacji, w tym podniesiony zarzut, nie stanowiły wystarczającej podstawy do weryfikacji orzeczenia Sądu Rejonowego w postulowanym przez apelujących kierunku, zwłaszcza że Sąd ten przeprowadził postępowanie dowodowe w sposób wyczerpujący, a zebrany w sprawie materiał poddał wszechstronnej i wnikliwej ocenie, z zachowaniem granic swobodnej oceny dowodów.

Podnieść trzeba, że zarzuty apelacji sprowadzają się jedynie do twierdzenia, iż Sąd Rejonowy w sposób sprzeczny z regulacją art. 233 k.p.c. dał wiarę zeznaniom powodów oraz świadka Z. B. w sytuacji, kiedy zeznania te są sprzeczne z zeznaniami pozwanego, a także treścią umowy z dnia 1.06.2011 r.

Odnosząc się do tego zarzutu wskazać należy, że dla jego skutecznego postawienia nie wystarcza samo twierdzenie strony skarżącej o wadliwości dokonanych ustaleń faktycznych, odwołujące się do stanu faktycznego, który jej zdaniem odpowiada rzeczywistości (przedstawienie przez skarżącego odmiennej oceny materiału procesowego). Zarzucenie naruszenia zasady swobodnej oceny dowodów nie może bowiem polegać na przedstawieniu przez stronę alternatywnego stanu faktycznego, a tylko na podważeniu podstaw tej oceny z wykazaniem, że jest ona rażąco wadliwa lub oczywiście błędna (por. wyrok Sądu Najwyższego z 15 kwietnia 2004 r., IV CK 274/03, System Informacji Prawnej LEX nr 164852). Inaczej rzecz ujmując, nie może uzasadniać zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. jedynie własne niezadowolenie z dokonanej przez sąd oceny czy też przedstawienie przez stronę skarżącą własnego zapatrywania na wynik postępowania dowodowego. Stwierdzenie, że Sąd pierwszej instancji niezasadnie dał wiarę dowodom zawnioskowanym przez powodów, podczas gdy – zdaniem skarżących – powinien był dać wiarę dowodom przez

nich zaferowanych było niewystarczające do wysunięcia przekonania o zasadności podniesionego przez pozwanych zarzutu naruszenia art. 233 k.p.c.

Wyjaśnienia wymaga, że ocena dowodów przeprowadzonych w sprawie powinna być dokonywana zgodnie z regulacją art. 233 k.p.c. na podstawie wszechstronnego rozważanie zebranego w sprawie materiału. Niedopuszczalne jest zatem, tak jak to czynią skarżący, ograniczenie się jedynie do fragmentarycznej oceny dowodów zgromadzonych w sprawie i na podstawie jedynie niektórych z tych dowodów konstruowanie stanu faktycznego, który jest dla danej strony postępowania korzystny.

Podnieść należy, że skarżący po raz kolejny akcentując fakt, iż dokonana przez powodów przed zawarciem umowy sprzedaży zorganizowanej części przedsiębiorstwa zapłata kwoty w wysokości 30.000 zł odnosiła się do rzeczy ruchomych nie ujętych w akcie notarialnym, zdają się pomijać regulację art. 55² k.c. oraz przedłożone przez powodów pokwitowania z dnia 17 i 27 maja 2011 r.

Wyjaśnienia wymaga, że co do zasady unormowanie art. 55² k.c. wprowadza domniemanie jedności przedsiębiorstwa lub jego zorganizowanej części. Przepis ten jednak ma charakter dyspozytywny, stwarzając stronom możliwość wyłączenia niektórych składników wchodzących w skład przedsiębiorstwa. Powinny być jednak one wyraźnie zaznaczone w umowie, której przedmiotem jest przedsiębiorstwo.

Odnosząc powyższe do treści umowy sprzedaży zorganizowanej części przedsiębiorstwa podnieść trzeba, że użyty w § 3 zwrot „w szczególności” świadczy o tym, że wymienione w tym uregulowaniu rzeczy ruchome wchodzące w skład zorganizowanej części przedsiębiorstwa zostały podane jedynie w sposób przykładowy, co oznacza, że katalog ten jest otwarty. A contrario zatem, brak wyraźnego określenia, które rzeczy nie zostaną objęte przedmiotem umowy nie pozwala na przyjęcie, że jakiegokolwiek składniki zorganizowanej części przedsiębiorstwa (w tym rzeczy ruchome) zostały wyłączone.

Podnieść ponadto należy, że w pokwitowaniach z dnia 17 i 27 maja 2011 r. wprost wskazano, że kwoty po 15.000 zł zostały wpłacone tytułem zapłaty za sprzedaż części przedsiębiorstwa. Istotne przy tym jest, że pokwitowania te zostały sporządzone przez pozwanego B. B. (2), stąd też za niewiarygodne trzeba uznać twierdzenia apelacji, że wpłaty te stanowiły cenę za sprzedaż rzeczy ruchomych.

W okolicznościach niniejszej sprawy na uwzględnienie nie zasługiwały także argumenty skarżących o tym, że gdyby strony faktycznie uściły na poczet ceny sprzedaży kwotę 30.000 zł to taki zapis znalazłby się w umowie. Podnieść należy, że zarówno świadek Z. B., jak i powód B. B. (1) wskazywali, że to pozwany był inicjatorem tego aby wpłata w wysokości 30.000 zł nie została ujęta w akcie notarialnym oraz aby została dokonana w formie gotówkowej przed zawarciem umowy, co wynikało z tego pozwany posiadał zobowiązania i było wobec niego prowadzone postępowanie egzekucyjne. Pozwany przyznał zresztą, że w roku 2011 wszczęto wobec niego postępowanie egzekucyjne (k. 90). Zaznaczyć przy tym należy, że także dalsze wpłaty były przekazywane przez powodów bezpośrednio do rąk pozwanego (k. 13-15), a tylko jedna z nich na rachunek bankowy, który mógł podlegać zajęciu przez komornika sądowego (k. 16). Zdaniem Sądu Okręgowego wskazane okoliczności świadczą o tym, że pozwany zmierzał do ukrycia swego rzeczywistego majątku, a co za tym za wiarygodne należało uznać podawane przez powodów przyczyny braku ujęcia w akcie notarialnym faktu dokonania wcześniejszej wpłaty kwoty 30.000 zł.

Ponadto podnieść trzeba, że fakt przedstawienia przez pozwanych dokumentu zatytułowanego „ewidencja środków trwałych” sporządzonego na dzień 1 stycznia 2011 r. nie może przesądzać o tym, że wszystkie wymienione w tej ewidencji rzeczy ruchome znajdowały się w posiadaniu pozwanych w chwili zawarcia umowy z powodami (tj. w dniu 1 czerwca 2011 r.), jak również stanowić dowodu na rzeczywistą wartość tych rzeczy, skoro wartość ta została określona jako „początkowa”.

Z tych też względów Sąd Okręgowy, na podstawie art. 385 k.p.c., oddalił apelację pozwanych jako bezzasadną, uwzględniając w wyroku prawidłowe brzmienie pierwszego członu nazwiska pozwanej – (...) zamiast błędnego (...).

Rozstrzygnięcie o kosztach postępowania odwoławczego, które powodowi wygrali w całości, oparto na treści przepisu art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 k.p.c. przy zastosowaniu § 13 ust. 1 pkt 1 w zw. z § 6 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.

SSO Agnieszka Woźniak SSO Krzysztof Górski SSO Piotr Sałamaj